

Výročná správa

Vedeckej grantovej agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Slovenskej akadémie vied (VEGA) za rok 2014

Činnosť VEGA sa riadila základnými dokumentmi, t. j. štatútom a pravidlami VEGA.

V roku 2014 príslušné komisie VEGA zasadali trikrát. Na jednotlivých zasadnutiach vo februári 2014 vykonali záverečné hodnotenie projektov, ktorých riešenie sa skončilo v roku 2013. Na zasadnutiach v máji 2014 sa uskutočnilo prvé kolo vstupného hodnotenia projektov so začiatkom riešenia v roku 2015, v rámci ktorého komisie VEGA vyradili 79 projektov. Do hodnotiaceho procesu na jesenné zasadnutia v októbri 2014 postúpilo 1 093 projektov. Komisie VEGA na základe hodnotenia zaradili do výberu na financovanie predkladaného Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (MŠVVaŠ SR) a Predsedníctvu Slovenskej akadémie vied (SAV) 1 028 projektov, čo predstavuje 87,71 %.

Zasadnutia predsedníctva VEGA sa uskutočnili v marci, októbri a novembri 2014. Rozšírené predsedníctvo VEGA zasadalo v apríli a decembri 2014. Na zasadnutiach členovia rozšíreného predsedníctva VEGA konštatovali nedostatočnú finančnú podporu vedy a výskumu prostredníctvom projektov VEGA a ktoré je v príkrom rozpore s proklamovanou vednou politikou na Slovensku, ako aj európskou vednou politikou. Vzhľadom na to, že v rezorte školstva sa výška finančných prostriedkov určených na projekty VEGA niekoľko rokov nezvyšovala, rozšírené predsedníctvo VEGA odporúčalo v roku 2014 jednorazovo zvýšiť objem financií o 15 %, čo v podstate kopíruje súčet ročnej miery inflácie (informácie Štatistického úradu Slovenskej republiky za roky 2008 – 2009) a následne každý rok zvyšovať pridelovaný objem o mieru ročnej inflácie. O svojom stanovisku informovali písomne ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Na decembrovom zasadnutí rozšírené predsedníctvo VEGA vyjadrilo znepokojenie zo situácie smerovania financovania vedy, ktoré predstavuje zásadné ohrozenie základného výskumu na Slovensku, ako i z nedostatočnej informovanosti vedeckej komunity o pripravovaných zmenách, ktoré majú zásadný dosah na fungovanie pracovísk vysokých škôl a SAV. Rozšírené predsedníctvo konštatovalo, že chýba vzájomná komunikácia a verejná diskusia o týchto problémoch, ktorá je prirodzenou normou vo vyspelých krajinách, a poverilo predsedníčku VEGA vyzvať ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na verejnú diskusiu so zainteresovanými stranami. Vzhľadom na znepokojenie vo vedeckej komunite je potrebné vyzvať zodpovedných predstaviteľov štátu, zainteresovaných inštitúcií a verejnosť na riešenie problémov spojených s adekvátnou podporou vedy a výskumu na Slovensku.

V súlade so štatútom VEGA v roku 2014 došlo v polovici funkčného obdobia k funkčnému vystriedaniu predsedov a podpredsedov vo všetkých orgánoch VEGA.

Hlavnou aktivitou VEGA aj v roku 2014 boli činnosti súvisiace s výberom projektov na financovanie so začiatkom riešenia v roku 2015. Hodnotiacemu procesu predchádzalo vypísanie výzvy na podávanie návrhov vedeckých projektov s obdobím riešenia na dva až štyri roky (2015 – 2018). MŠVVaŠ SR a SAV vypísali výzvu v rovnakom termíne – do konca apríla 2014. V roku 2014 bolo v systéme e-VEGA zaregistrovaných 1 172 projektov so začiatkom riešenia v roku 2015. Informácie o počte hodnotených projektov sú v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Komisia VEGA		Počet zaregistrovaných projektov v roku 2014	z toho			Vyradené projekty (%)
			vyradených v rámci		zaradených do výberu v zmysle čl. 5 ods. 3 písm. e) štatútu VEGA	
			1. kola výberu	2. kola výberu		
č.	pre					
1	matematické vedy, počítačové a informatické vedy a fyzikálne vedy	55	2	0	53	3,64
2	vedy o Zemi a vesmíre, environmentálne vedy (aj zemské zdroje)	79	3	0	76	3,80
3	chemické vedy, chemické inžinierstvo a biotechnológie	47	0	0	47	0,00
4	biologické vedy	61	1	4	56	8,20

5	elektrotechniku, automatizáciu a radiace systémy a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií	70	3	2	65	7,14
6	stavebné inžinierstvo (stavebníctvo, dopravu a geodéziu) a environmentálne inžinierstvo vrátane baníctva, hutníctva a vodohospodárskych vied	70	8	1	61	12,86
7	strojárstvo a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií a materiálové inžinierstvo	109	1	3	105	3,67
8	pôdohospodárske, veterinárske a drevárske vedy	121	6	8	107	11,57
9	lekárske vedy a farmaceutické vedy	131	8	12	111	15,27
10	historické vedy a vedy o spoločnosti (filozofia, sociológia, politológia, teológia)	94	17	3	74	21,28
11	vedy o človeku (psychológia, pedagogika, vedy o športe)	87	23	2	62	28,74
12	vedy o umení, estetiku a jazykovedu	69	1	2	66	4,35
13	ekonomické a právne vedy	179	6	28	145	18,99
Spolu		1 172	79	65	1028	12,29

V roku 2014 sa riešilo 1 887 projektov VEGA, z toho bolo 1 289 v rezorte školstva (verejné + súkromné vysoké školy a Medzinárodné laserové centrum) a 598 z pracovísk SAV. Na riešenie projektov VEGA obidva rezorty zo svojich rozpočtov vyčlenili finančné prostriedky v kategórii bežných výdavkov: MŠVVaŠ SR v celkovej výške 9 400 000 €¹ a SAV vo výške 4 516 769 €². V roku 2014 sa kapitálové výdavky nerozpísali.

Na jeden financovaný projekt z rezortu školstva bolo v priemere poskytnutých 6 763 € v kategórii bežných výdavkov, zatiaľ čo na jeden projekt v SAV pripadlo v kategórii bežných výdavkov v priemere 6 917 €. Údaje za jednotlivé rezorty o riešení projektov v roku 2014 po jednotlivých komisiách VEGA sú uvedené v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2

Komisia VEGA		SAV				Rezort školstva			
		Počet financ. projektov v roku 2014		Pridelené finančné prostriedky (BV/BT) v €	Priemerná výška pridelených prostriedkov (BV/BT) na projekt v €	Počet riešených projektov v roku 2014		Pridelené finančné prostriedky (BV/BT) v €	Priemerná výška pridelených prostriedkov (BV/BT) na financ. projekt v €
		SAV	spol.			rezort školstva	spol.		
č.	pre								
1	matematické vedy, počítačové a informatické vedy a fyzikálne vedy	51	3	340 006	6 296	55	8	401 038	6 366
2	vedy o Zemi a vesmíre, environmentálne vedy (aj zemské zdroje)	42	9	313 786	6 153	72	15	569 528	6 546
3	chemické vedy, chemické inžinierstvo a biotechnológie	50	5	457 022	8 309	60	3	538 265	8 544
4	biologické vedy	101	9	714 035	6 491	46	11	480 491	8 430

¹ Z uvedenej výšky bolo financovaných aj 108 spoločných projektov, v ktorých vedúci projektu bol z rezortu SAV a spoluriešiteľom bola verejná vysoká škola.

² Z uvedenej sumy bolo financovaných aj 55 spoločných projektov, kde vedúci projektu bol z rezortu školstva a spoluriešitelia boli z pracovísk SAV.

5	elektrotechniku, automatizáciu a riadiace systémy a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií	27	3	248 288	8 276	92	3	929 343	9 783
6	stavebné inžinierstvo (stavebníctvo, dopravu a geodéziu) a environmentálne inžinierstvo vrátane baníctva, hutníctva a vodohospodárskych vied	23	0	181 899	7 909	89	4	696 323	7 487
7	strojárstvo a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií a materiálové inžinierstvo	38	5	316 365	7 357	129	8	1 181 533	8 624
8	pôdohospodárske, veterinárske a drevárske vedy	53	7	477 560	7 959	144	10	1 319 961	8 571
9	lekárske vedy a farmaceutické vedy	79	4	618 899	7 457	118	13	1 117 344	8 529
10	historické vedy a vedy o spoločnosti (filozofia, sociológia, politológia, teológia)	63	5	434 844	6 395	114	14	472 383	3 690
11	vedy o človeku (psychológia, pedagogika, vedy o športe)	8	4	75 016	6 251	90	1	370 772	4 120
12	vedy o umení, estetiku a jazykovedu	49	1	241 969	5 439	66	14	276 495	3 456
13	ekonomické a právne vedy	14	0	97 080	6 934	214	4	1 046 524	4 936
	Spolu	598	55	4 516 769	6 917	1 289	108	9 400 000	6 763

V roku 2014 bolo v plánovanom termíne ukončené riešenie 671 projektov (okrem toho bolo predčasne ukončené riešenie 2 projektov), čo je oproti minulému roku nárast o 92 projektov. Tak ako sa avizovalo vo výročnej správe VEGA za rok 2013 došlo k miernejšiemu nárastu počtu končiacich projektov a následne sa dá očakávať stabilizovanie počtu končiacich projektov z pracovísk vysokých škôl, keďže sa už nebudú prejavovať dôsledky rozhodnutia spred piatich rokov, keď bolo v rezorte školstva možné podávať projekty len s dvojročným obdobím riešenia. Hodnotenie končiacich projektov sa uskutočnilo vo februári 2015. 23,63 % projektov dosiahlo výsledky hodnotené v najvyššej kvalitatívnej kategórii, naopak ciele nespĺnilo 5,05 % projektov. Údaje o počte hodnotených projektov končiacich v roku 2014 sú v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3

Komisia VEGA		Záverečné hodnotenie všetkých projektov VEGA končiacich v roku 2013				Záverečné hodnotenie projektov VEGA končiacich v roku 2013 (%)		
č.	pre	spolu	NC	UURP	UURPaVV	NC	UURP	UURPaVV
1	matematické vedy, počítačové a informatické vedy a fyzikálne vedy	32	2	12	18	6,25	37,50	56,25
2	vedy o Zemi a vesmíre, environmentálne vedy (aj zemské zdroje)	47	2	38	7	4,26	80,85	14,89
3	chemické vedy, chemické inžinierstvo a biotechnológie	34	4	23	7	11,76	67,65	20,59
4	biologické vedy	47	3	32	12	6,38	68,09	25,53
5	elektrotechniku, automatizáciu a riadiace systémy a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií	36	1	24	11	2,78	66,67	30,56
6	stavebné inžinierstvo (stavebníctvo, dopravu a geodéziu) a environmentálne inžinierstvo vrátane baníctva, hutníctva a vodohospodárskych vied	48	0	41	7	0,00	85,42	14,58

7	strojárstvo a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií a materiálové inžinierstvo	60	2	48	10	3,33	80,00	16,67
8	pôdohospodárske, veterinárske a drevárske vedy	79	3	61	15	3,80	77,22	18,99
9	lekárske vedy a farmaceutické vedy	77	9	38	30	11,69	49,35	38,96
10	historické vedy a vedy o spoločnosti (filozofia, sociológia, politológia, teológia)	59	4	44	11	6,78	74,58	18,64
11	vedy o človeku (psychológia, pedagogika, vedy o športe)	38	3	34	1	7,89	89,47	2,63
12	vedy o umení, estetiku a jazykovedu	35	0	21	14	0,00	60,00	40,00
13	ekonomické a právne vedy	81	1	64	16	1,23	79,01	19,75
	Spolu	673	34	480	159	5,05	71,32	23,63

Vysvetlivky: NC – vedúci projektu nesplnil ciele, UURP – úspešne ukončil riešenie projektu, UURPaVV – úspešne ukončil riešenie projektu a dosiahol vynikajúce výsledky

Z projektov, ktorých riešenie bolo úspešne ukončené a príslušnou komisiou bolo konštatované, že boli dosiahnuté vynikajúce výsledky, jednotlivé komisie VEGA vybrali také projekty, ktoré priniesli originálne reprezentatívne výsledky. Prehľad týchto výsledkov je súčasťou správy o najvýznamnejších výsledkoch dosiahnutých pri riešení projektov VEGA ukončených v roku 2014.

Aj v roku 2014 sa pokračovalo v skvalitňovaní hodnotiaceho procesu a zlepšovaní jeho transparentnosti, ako aj v odbúravaní administratívnej náročnosti predkladania návrhov projektov. V snahe sprostredkovať vedúcim projektov spätnú väzbu z hodnotenia projektov sa v roku 2014 začalo vedúcim projektov sprístupňovať stanovisko každej komisie VEGA zo vstupného hodnotenia projektov. Pokračovalo sa v prácach na skvalitnení softvéru systému e-VEGA, najmä v oblasti evidencie publikačných výstupov z projektov VEGA.

Výročná správa VEGA za rok 2014 bola prerokovaná a schválená na zasadnutí rozšíreného predsedníctva VEGA 23. apríla 2015.

V Bratislave 23. apríla 2015

prof. PhDr. Mária Kusá, CSc.
predsedníčka VEGA